

Kulturtring

2023

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

Innhold

DEL 1 - HVA ER KULTURYTRING ?	6
Om Kulturytring	7
Nøkkeltall	8
Organisering av Kulturytring	8
Hvorfor Kulturytring?	8
Strategi og målgruppe	10
Kulturytrings Ytringsplattform	14
DEL 2 - GJENNOMFØRING AV KULTURYTRING	18
Faglig program	20
Arrangørene	24
Kunstnerisk program	29
Programoversikt	34
Bærekraftscenen	36
Kulturpolitikk og ytringsfrihet	40
Ung Kulturytring	44
Publikum på Kulturytring	48
Kommunikasjon/Medier	50
Økonomi	52
HVOR GÅR VEIEN VIDERE?	56

STORTINGSPRESIDENT MASUD GHARAKHANI OG ORDFØRER I DRAMMEN KOMMUNE MONICA MYRVOLD BERG STO FOR DEN FORMELLE ÅPNINGEN AV KULTURYTRING 2023, MANDAG 19. JUNI.

FORORD

Det var knyttet store forventninger til Kulturytring 2023, etter at den første utgaven i 2021 ble en stor suksess tross pandemiestriksjoner. Kulturytring viste seg å være en etterlengtet møteplass og med de unisont gode tilbakemeldingene fra 2021 satset styret i Norsk kulturforum friskt, både økonomisk og med hvilke mål som ble satt: Kulturytring 2023 skulle bli Norges største og viktigste arena for kunst- og kulturpolitikk.

Så, hvordan bygger man egentlig en slik nasjonal arena, som skal samle hele kulturfeltet til diskusjoner om kunstens og kulturens viktige plass i samfunnet? Jo, man drikker kaffe. Mye kaffe. I forkant av Kulturytring 2023 gjennomførte vi nærmere hundre en-til-en møter (og kaffekopper) med kulturorganisasjoner, kunstnere, forskere, kompetansemiljøer og politikere. En helt sentral bærebjelke i dette byggverket var nemlig å få med arrangører til å lage det faglige og politiske programmet til Kulturytring. Og for et engasjement vi møtte! Hele 140 arrangører deltok med debatter, foredrag, seminarer og program, og skapte en kultur- og debattfestival Norge ikke har sett maken til.

Som leder for det hele sitter jeg igjen med en stor takknemlighet og stolthet over at så mange partnere, arrangører, kunstnere og medhjelpere løftet dette store arrangementet i samlet flokk. Vi er utrolig stolte over denne suksessen, men mest av alt er vi fornøyde med den kraften som kulturfeltet viser når vi samler oss for å sette dagsorden.

Vi hviler ikke et sekund på laurbærene: Nå styrer vi mot neste Kulturytring i 2025, med mål om enda flere politikere til stede, flere kultursaker som setter dagsorden i valgkampen – og et større uenighetsfelleskap. I felleskap skal vi styrke den demokratiske samtalen og verne om ytringsfriheten, for mens dette skrives er det krig i Europa og demokratier over hele verden er under press.

Avslutningsvis vil jeg gjerne takke alle tillitsvalgte i Norsk kulturforum. Gjennom våre fylkeslag i alle regioner nådde vi ut til et publikum som kom fra hver krik og krok av landet. I Drammen i juni 2023 var det publikum, ungdom, innledere og politikere fra nærmere 100 kommuner til stede. Det er dette som er styrken i at det er Norsk kulturforum som er eier og arrangør av Kulturytring.

Til slutt ønsker jeg å rette en stor takk til våre hovedsamarbeidspartnere: Drammen kommune og Viken fylkeskommune.

Sist, men ikke minst, verdens største takk til den lille, men effektive og fantastiske staben i Norsk kulturforum som dro det hele i land med et imponerende humør, pågangsmot og innsatsvilje.

Det er med stolthet vi nå overleverer denne rapporten til våre mange venner; også sees vi i Drammen 23.–25. juni 2025!

Monica Larsson

MONICA LARSSON,
GENERALSEKRETÆR I NORSK KULTURFORUM
Oslo, 15. november 2023

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk Kulturforum

**«Kulturytring
er Norges største
kulturpolitiske møteplass
og debattarena.»**

Del 1

HVA ER **KULTURYTRING**? OPPSUMMERING OG NØKKEL- TALL

Se etterfilmen til Kulturytring 2023.

VIDEO: NIKOLAI GRASAASEN

MÅLSETTINGER

- Kulturytring skal samle hele kulturfeltet for å styrke kunst og kultur som politikk- og samfunnsområde
- Kulturytring skal bidra til å sette dagsorden for kunst- og kulturpolitikk i valgkampen
- Kulturytring skal være en ledende nasjonal arena for debatt og deling av kunnskap om kunst- og kulturfeltet

OM KULTURYTRING

Kulturytring er Norges største nasjonale arena for kulturpolitikk, og er både en debattfestival, en kunnskapsarena og en kunst- og kulturfestival. Kulturytring løfter kunst og kultur som et viktig politikkområde og som utviklingskraft i samfunnet, gjennom kunnskapsbaserte og relevante ytringer, debatter og diskusjoner, og et innholdsrikt kunstnerisk program.

Kulturytring eies og drives av den frittstående medlems- og interesseorganisasjonen Norsk Kulturforum (NOKU).

I våre naboland finnes arrangementene «Folk och Kultur» i Eskilstuna i Sverige og «Kultur mødet i Mors» i Danmark, som er store og årlige kulturpolitiske festivaler. Disse inspirerte NOKU til ideen at også Norge bør ha en stor kulturpolitisk møteplass.

Kulturytring ble gjennomført første gang midt i pandemien og med strenge restriksjoner i juni 2021, og har som plan å arrangeres som biennale hvert år i valgår. 19.–21.juni 2023 ble Kulturytring gjennomført for andre gang, men første gang som publikumsfestival i stor skala, med Drammen kommune og Viken fylkeskommune som hovedsamarbeidspartnere.

Programmet på Kulturytring 2023 ble i all hovedsak meldt inn gjennom en åpen påmeldingsprosess av aktø-

rer fra et bredt kulturliv i Norge. Alt fra kunstnerorganisasjoner, institusjoner, kommuner, forskningsmiljøer og kompetanseorganisasjoner deltok med faglig program. Arrangørene har hatt redaksjonelt ansvar for sine arrangementer, hvor de ved innmelding godtok ytringsplattformen til Kulturytring.

Kulturytring er et arrangement som jobber for økt mangfold, bærekraft og for å løfte unge stemmer i samfunnsdebatten. Alle arrangører ble oppfordret til å prioritere disse verdiene i sin programutforming.

INITIATIVTAKEREN: NORSK KULTURFORUM

Norsk kulturforum (NOKU) er en landsdekkende interesse- og kompetanseorganisasjon, som siden 1970 har samlet hele kultursektoren i kommuner og fylkeskommuner over hele Norge. NOKU skal styrke den faglige kompetansen på kultur, og fremme kunst- og kulturliv som vesentlige bidragsyttere til samfunnsutvikling og menneskers livskvalitet.

Norsk kulturforum har gjennom flere år sett med bekymring på at kunst- og kulturpolitikken taper oppmerksomheten i den offentlige debatten både lokalt og nasjonalt. I 2019 la organisasjonen en ny strategi, hvor en viktig målsetting var å samle kulturlivet til en helhetlig samtale om kunst og kultur som politikkområde. Kulturytring kan ses som en direkte konsekvens av denne strategien, og ble arrangert for første gang i 2021. Organisasjonen er et faglig nettverk for kulturarbeidere, organisasjoner og offentlig ansatte i kultursektoren, og har i kraft av dette nettverket et helhetlig blikk på kulturlivet. Organisasjonen favner bredt, og bidrar til å samle perspektiver fra hele kunst- og kulturlivet i samarbeid med et mangfold av kulturaktører. Per 2023 har NOKU 259 medlemmer i kommuner og organisasjoner over hele landet, og 7 aktive fylkeslag.

1. POLITIKERE, FORSKERE, KULTURORGANISASJONER, KOMMUNALT ANSATTE KULTURARBEIDERE OG KUNSTNERE FRA HELE LANDET DELTOK PÅ KULTURYTRING, BÅDE SOM DELTAKERE I ARRANGEMENTER OG SOM HVERANDRES PUBLIKUM.
2. ARTISTEN CHARLOTTE DOS SANTOS, SOM VANT SPELLEMANNS-PRISEN FOR BESTE R&B/SOUL I 2023, SANG PÅ ÅPNINGSSEREMONIEN TIL KULTURYTRING 19. JUNI.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

NØKKELTALL KULTURYTRING 2023

- 3 dager
- 15 arenaer
- 170+ arrangementer
- 140+ arrangører
- Over 5000 besøkende
- Representanter fra nærmere 100 kommuner og alle landsdeler
- Over 80 kunstnere i programmet
- 150+ UNG-delegater

ORGANISERING AV KULTURYTRING

Kulturytring er driftet, finansiert og produsert av Norsk kulturforum. Styret i NOKU agerer som styringsgruppe for Kulturytring, som sammen med administrasjonen deler på det økonomiske og administrative ansvaret for prosjektet. Det har også vært utnevnt en strategigruppe for Kulturytring med representanter fra hovedsamarbeidspartnerne Drammen kommune og Viken fylkeskommune, samt en rådgivende programkomité som har bistått i utviklingen av NOKU sine egne programposter. Prosjektet Kulturytring er styrt av NOKUs generalsekretær og programsjef. En stab med cirka 30 produksjonsassistenter og frivillige, samt et stort antall teknisk personale og ansatte i tilknytning til produksjon, servering, drift, renovasjon, kommunikasjon, sikkerhet og beredskap deltok under avvikling av festivalen, de fleste av disse tilknyttet lokalt produksjonsapparat og aktører i Drammen.

HVORFOR KULTURYTRING?

I Ytringsfrihetskommisjonens rapport «NOU 2022:9 En åpen og opplyst offentlig samtale», skriver kommisjonen

om særskilte mål og behov knyttet til kunst og ytringsfrihet. Kommisjonen peker på viktigheten av å «Øke bevisstheten innad i kunstsektoren om verdien av debatt, kritikk og meningsmangfold.» Norsk kulturforum mener Kulturytring kan være et direkte svar på disse utfordringene og målsettingene, og bidra til en styrking av kunst- og kulturfeltet, ytringsfrihet, demokrati og offentlig debatt.

Samtidig som kultursektoren har et stort mangfold av uttrykk, virksomheter og organisasjoner, har det også vært utfordrende å lage en helhetlig kulturpolitikk både lokalt, regionalt og nasjonalt. Norsk kulturliv er gode på konferanser, men det har vært et stort behov for en samlende arena for alle deler av sektoren. Kulturytring er møteplassen, uenighetsfellesskapet og det faglige samlingspunktet der hele bredden av norsk kulturliv deltar. Effekten av en samlet sektor kan gi gjennomslagskraft for å løfte kunst- og kulturpolitikk på dagsorden.

På Kulturytring 2023 bidro hele 140 organisasjoner med eget program under avvikling, mer enn en dobling fra 2021. Denne massive interessen og pågangen fra kulturfeltets organisasjonsliv bekrefter at det er et behov og ønske fra feltet om en samlende arena som setter kulturpolitikk på dagsorden. NOKU som medlemsorganisasjon, med over 250 medlemmer fra hele landet, var med på å skape engasjement i bredden både av miljøer og geografi – og dette var viktig for å oppnå nasjonal deltakelse. Publikum og deltakere fra mer enn 100 kommuner og alle landets regioner deltok.

Norsk kulturforum opplever at Kulturytring er på god vei til å befeste sin posisjon som Norges viktigste møteplass for kunst- og kulturfeltet.

2.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

FINNES DEMOKRATIET? ØSTFOLD INTERNASJONALE TEATER
TOK MED DET NEDERLANDSKE KOMANIET NEW HEROES OG
PROSJEKTET IN SEARCH OF DEMOCRACY 3.0, MED FORESTILLING,
INSTALLASJON OG UTSTILLING ALLE TRE DAGER AV FESTIVALEN.

STRATEGI 2022-2027

Kulturytring skal kjennetegnes av:

- Frie kunstneriske og kulturelle ytringer
- Inkludering og tilgjengelighet
- Mangfold på scenen og blant publikum
- Bærekraftig profil

Det strategiske arbeidet med Kulturytring 2023 startet våren 2022. Her utarbeidet NOKU sin administrasjon og Kulturytring sin styringsgruppe et strategidokument for festivalen. I strategidokumentet ble det formulert visjon, misjon, målgruppe og målsetninger for Kulturytring de neste fem årene.

Norsk kulturforum sin visjon er at kunst og kultur skal være en drivkraft i samfunnet. Et levende kunst- og kulturliv er den viktigste drivkraften for god samfunnsutvikling og økt livskvalitet.

For å oppnå denne visjonen, har NOKU en *misjon*; Kulturytring er NOKUs viktigste verktøy for å løfte og synliggjøre kunst og kultur som politikkområde i et valgår.

Ut fra visjonen og misjonen ble Kulturytrings verdier formulert: SAMLE – DELE – STYRKE.

Kulturytring har som hovedmål å samle hele det norske kulturfeltet for å styrke kunst og kultur som politikk- og samfunnsområde. Delmålene som understøtter dette, er at Kulturytring skal bidra til å sette dagsorden for kunst- og kulturpolitikk i valgkampen. Kulturytring skal være en ledende nasjonal arena for debatt og formidling av kunnskap om kunst- og kulturfeltet.

Kulturytring sine kjerneverdier

SAMLE kulturfeltet

DELE kunnskap og innsikt

STYRKE kunst og kultur som politikkområde

MÅLGRUPPE

I 2023 ble første fullskala produksjon av Kulturytring gjennomført. Der pandemi-restriksjoner la store føringer på utviklingen av Kulturytring i 2021, var dette ikke tilfellet

i 2023, og et viktig mål i strategien var å legge til rette for en stor publikumsfestival som appellerte til en tydelig definert målgruppe.

I strategidokumentet utarbeidet høsten 2022, definerte vi målgruppene slik:

- Kulturarbeidere og kunst- og kulturorganisasjoner
- Kunstnere
- Medlemmer i Norsk kulturforum
- Kulturpolitikere og embetsverk fra Stortinget og regjeringen
- Lokalpolitikere og kommunedirektører fra hele landet
- Ungdomspartier, ungdomsråd og ungdomsorganisasjoner
- Publikum i regionen

I tillegg skal Kulturytring aktivt henvende seg til andre sektorområder som helsepolitikere, næringspolitikere og politikere innen utdanning og oppvekst. Det er viktig for Kulturytring å involvere og skape engasjement og økt kunnskap om kultur i andre politiske sektorer og andre fagfelt. Frem mot Stortingsvalget og neste Kulturytring i 2025, vil dette være en prioritert oppgave for NOKU.

Data fra billettsalg og akkrediterte billetter gir god innsikt i publikum og deltakere fra 2023. Sammen med listen over arrangører og bidragsyttere til årets festival gir billettsalget en god indikasjon på at Kulturytring når ut til alle definerte målgrupper.

Kulturytring 2023 samlet nasjonale, regionale og lokale frivillige og profesjonelle kulturaktører, organisasjoner og forskningsmiljøer, kommuner, fylkeskommuner, politikere, ordførere og beslutningstakere, ungdomspolitikere og unge engasjerte, kunstnere, kulturarbeidere, utdanningsmiljøer, media – samt et øvrig kulturinteressert publikum fra alle landsdeler og mer enn 100 kommuner.

140 kunst- og kulturorganisasjoner og mange enkeltpersoner, kompanier og sammenslutninger deltok selv i programmet, enten med innmeldt program, eller som kunstnere, samarbeidspartnere og bidragsyttere.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

DEN SAMISKE ARTISTEN, SKUESPILLEREN OG KLIMAAKTIVISTEN ELLA MARIE HÆTTA ISAKSEN HOLDT ÅPNINGSAPPELL PÅ KULTURYTRING SIN ÅPNINGSSEREMONI PÅ PAPIRBREDDEN 19. JUNI.

KULTURYTRINGS YTRINGSPLATTFORM

En nøkkelvisjon for Kulturytring er *uenighetsfellesskapet* – meninger skal brytes mot hverandre og argumenter prøves ut. Et hovedformål med Kulturytring som debattarena er å løfte kulturpolitiske spørsmål opp i den nasjonale samtalen og sette kultur på dagsorden i valgkampen. Det er bare gjennom argumentasjon, kunnskapsutveksling og debatt at feltet sammen kan styrke, synliggjøre og utvikle kulturpolitikken. Å etablere og legge til rette for at Kulturytring skal være en ytringsarena med høy takhøyde medfører derfor et ytringsansvar.

Det har vært viktig for NOKU å sette gode rammer før gjennomføringen av Kulturytring, både med tanke på ytringsfriheten og dens premisser, samt ansvaret som ligger i å skape en plattform hvor debatt og diskusjon står i høysetet. Med dette grunnpremis-set utviklet vi en ytringsplattform for festivalen i 2021 i dialog med Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM).

Kulturytring sin ytringsplattform beskriver forståelsen Kulturytring har av ytringsfriheten i henhold til norsk og internasjonalt lovverk. Plattformen formulerer retningslinjer og rammer for arenaen, og har som hensikt å skape trygge rammer for ytringer og deltakelse. Denne plattformen har blitt lest av alle arrangører, som har måttet akseptere retningslinjene før de kunne delta med programposter på Kulturytring.

KULTURYTRINGS YTRINGSPLATTFORM AV 2023:

Alle, uavhengig av kjønn, seksuell orientering, religion, etnisitet og sosiale, fysiske og økonomiske forutsetninger, skal kunne delta og ytre seg offentlig om kunst- og kulturpolitikk. Vi som arrangører etterstreber strukturer som sikrer representasjon på arenaen, både i programråd og i program. Vi ber alle våre arrangører om å etterstrebe representasjon, mangfold og bærekraft i programinnholdet.

Kulturytring er en ytringsarena som skal legge til rette for ytringer fra et bredt spekter av stemmer innad i demokratiet vårt, og for ulike ytringsformer. På Kulturytring ønsker vi at ytringer skal finne sted i form av samtaler, debatter, seminarer, foredrag – og gjennom kunstneriske og kulturelle uttrykk. Kunst og kultur er som ytringer beskyttet av artikkel 10 i Den europeiske menneskerettskonvensjonen. I Kulturmeldingen, Kulturens kraft. Kulturpolitikk for fremtiden fra 2018, beskrives kunst og kultur som ytringer i samfunnet, altså som uttrykk som er en del av en fri og demokratisk samtale.

HVA ER EN YTRING PÅ KULTURYTRING?

Kulturloven er grunnlaget for avgrensingen og definisjonen av kulturfeltet på Kulturytring. Kulturloven lovfester offentlige styresmakters ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle skal ha mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk.

Produksjon, utøvelse og formidling av uttrykksformer som litteratur, musikk, scenekunst, visuelle kunstarter, og medieuttrykk slik som film/drama og dataspill definerer vi som kunst- og kulturuttrykk. * Videre inkluderes formidling, vern og videreføring av materiell og immateriell kulturarv. Både profesjonell og ikke-profesjonell virksomhet

innenfor uttrykksformene er del av kunst- og kulturfeltet, og også formidlingsaktiviteter og opplæring og utdanning som er knyttet til uttrykksformene.

Kulturytring forhåndssensurerer ikke ytringer. Programmeringen på Kulturytring skal være bred og mangfoldig, og skal legge til rette for at flere forskjellige ståsted og synspunkt får plass og rom. På bakgrunn av dette tar ikke Kulturytring redaksjonelt ansvar for innholdet i hver enkelt programpost. Likevel har vi som mål å sette sammen programmet til en helhetlig og mangfoldig arena. Vi forbeholder oss derfor retten til å avslå arrangement som ikke bidrar til et mangfold av ytringer, f.eks. ved at flere aktører melder inn samme tematikk og diskusjonsområde. I slike tilfeller kan vi oppfordre til samarbeid mellom aktørene.

Kulturytring skal være en arena for debatt og diskusjoner av høy kvalitet som sørger for et opplyst offentlig ordskifte. Vi forbeholder oss derfor også retten til å vurdere arrangementene til det åpne programmet på bakgrunn av kvalitetshensyn. Arrangører må med troverdighet fremstå som profesjonelle når det kommer til tematikken som tas opp og uttrykksformen som brukes. Programpostene skal være basert på kunnskap og profesjonalitet.

Ytringer som ikke regnes som ulovlige i henhold til norsk lovverk, skal tillates i det offentlige rom. Kulturytring skal legge til rette for dialog mellom deltakerne, og dette fordrer et godt ytringsklima. Alle som deltar på Kulturytring, skal møte hverandre med åpenhet og vise hverandre gjensidig respekt for hverandres ytringer. Straffbare ytringer vil bli anmeldt.

* Vi støtter vår definisjon av kulturvirksomhet blant annet på Engerutvalgets Kulturutredning (2014).

Foto: Nikolai Grasasen / Norsk kulturforum

FØRSTE ARRANGEMENT UT, MANDAG 19. JUNI, VAR DEBATTEN «KUNSTENS VARIGHET I MØTE MED MODERNE TID», ARRANGERT AV KULTURDIREKTORATET.

Akkreditering
og festivalpass

Union Scene

Brageteateret

Del 2

GJENNOMFØRING AV KULTURYTRING

Kulturytring 2023 ble avviklet på Union Brygge (Papirbredden) i Drammen der mer enn 15 arenaer tett i tett utgjør festivalområdet. Over 5000 besøkende fant veien til Drammen disse tre dagene, hotellene var fullbooket og næring i hele Drammen meldte om salgsrekorder.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

1. SKYND DEG TIL NESTE ARRANGEMENT! FESTIVALOMRÅDET TIL KULTURYTRING TALTE MER ENN 15 ARENAER, OG KULTURYTRING FARGET DRAMMEN GUL I JUNI.
2. UNG-DELEGATER OG LOKAL UNGDOM STRØMMET TIL HOVED-SCENEN FOR Å SE DEN STORE UKM-KONSERTEN PÅ PAPIRBREDDEN.

I tillegg til scener for faglig program, var det rigget for et variert utendørs program, stands, kunst- og kultur på gater og torg, mat og drikke og festivalstemning. NRK P2 sendte direkte fra en lekter på Drammenselva, og samtidig ble et utvalg arrangementer strømmet direkte på vår digitale plattform. I tillegg til aktivitetene på Kulturytring sine arenaer, bidro flere lokale kultur og næringsaktører med egne arrangement i sine lokaler både på dagtid og utover sene nattetimer.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

FAGLIG PROGRAM

Majoriteten av programpostene på Kulturytring 2023 var utviklet av organisasjoner og kompetansemiljøer og meldt inn til Kulturytring sin programportal på nett. Totalt besto programmet på Kulturytring av over 170 arrangementer, inkludert debatter, lanseringer, panelsamtaler, forskningsformidling, live-podcaster, konserter, forestillinger og ulike kunstuttrykk. Det faglige programmet ble i alle hovedsak utviklet av de nærmere 140 organisasjonene som meldte inn arrangementer til det åpne programmet, noen med arrangementer alene, og andre i større samarbeidsprosjekter.

STOR TEMATISK BREDDE

Det faglige programmet på Kulturytring strakte seg over mer enn 17 tematiske kategorier med arrangementer som omhandlet temaer som kulturpolitikk i valgkampen, ytringskultur, mangfold og bærekraft, kultur som folkehelse, kunst som utviklingskraft i samfunnet, barne- og ungdomskultur, litteraturpolitikk, kulturarv og regionale kultursatsinger. På programmet satte **KS** kultur på dagsorden i valgkampen med foredraget «Kunsten å utvikle kulturpolitikk». **NHO Reiseliv** inviterte til debatt om kultur som stedsutvikling, og Kulturdirektoratet avviklet tre separate arrangementer som blant annet satte søkelys på kulturarv i krig og konflikt. Storbyuniversitetet **OsloMet** og **Drammen Kommune** tematiserte kunst og konflikt i transformasjonsprosesser, og **13 litteraturorganisasjoner med Foreningen !les i spissen** inviterte til samtale om den nye leselyststrategien.

KUNSTNERPOLITIKK PÅ DAGSORDEN

Kunstnerpolitikk var et viktig tema på årets Kulturytring, med arrangementer om kunstnerøkonomi, arbeidsvilkår og ytringsrom. **Kunstnernettverket**, som samler 19 landsomfattende organisasjoner som representerer skapende og utøvende kunstnere i Norge, debatterte regjeringens nye målsettinger for Den kulturelle skolesekken i panel-samtalen «Bør skoleverket få definere innholdet i den kulturelle skolesekken?». **Den norske kirke og Kirkerådet**, som er en betydelig oppdragsgiver for utøvende kunstnere, satte fokus på kunstnerhonorering i panelsamtalen «Rett til rimelig betaling!». **Dissimilis Nasjonale kompetansesenter**, som tilrettelegger kulturtilbud for mennes-

ker med utviklingshemming og funksjonsnedsettelse, delte sine erfaringer fra mer enn 40 år i bransjen med arrangementet «Funksjonsmangfold i kunsten – hvorfor og hvordan kan vi få til det?». De strukturelle barrierene og utfordringene med å ta plass i kunst- og kulturlivet som kunstner med flerkulturell bakgrunn ble også løftet opp i den utforskende samtalen «Hvem får være med?» i regi av **Interkultur** og **Samspill International Music Network**.

OPPVEKSTREFORMEN OG DATASPILLSTRATEGI

En samlet front av storbybiblioteker fra alle deler av landet diskuterte bibliotekenes rolle i oppvekstreformen i arrangementet «Våre barn». Kulturpolitikere duellerte i et helt nytt format i debatten «Dataspillstrategien: En kamp om ordet»: Her måtte Odin Adelsten Bohmann (AP) og Grunde Almeland (V), på oppdrag fra **Hyperion**, **UKM og Ungdom og Fritid**, vise seg som de beste gamerne for å vinne taletid og få det siste ordet. Til debatten «Ny regional filmsatsing» i regi av **Viken filmsenter**, **FilmReg** og **Bransjerådet for film** kom Torstein Tvedt Solberg (AP) og Tage Pettersen (H) for å snakke om den nye regionale filmpolitikken som skulle presenteres i oktober: Blir dette et krafttak for regional filmproduksjon?

KULTURRIKETS TILSTAND OG KUNSTIG INTELLIGENS

Kulturytring oppfordret kulturfeltet til å legge sine årlige konferanser og samlinger til festivalen, og **Telemarksforskning** fulgte opp dette med å legge hele kulturkonfe-

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

DET VAR IKKE ET TØRT ØYE BLANT PUBLIKUM DA DEMENSKORET GLADKORET SANG PÅ KULTURYTRING.

ransen «Kulturrikets tilstand» til Drammen. Gjennom tre dager tok konferansen, som er et samarbeid med USN, pulsen på kulturrikets tilstand i 2023 med temaer som bærekraft, aktivisme og ytringsrom og kunstig intelligens (KI). Kunstig intelligens var av stor interesse for arrangører og publikum, med fullt hus på **Drammensbiblioteket** sitt arrangement «Chat bots, kunstig intelligens, litteratur og kunst – hvor skal dette ende?». Et ekspertpanel diskuterte bruken av KI i kulturbransjen: Kommer KI til å bremse kunstnerisk utvikling og innovasjon og innskrenke mangfoldet i kunstneriske uttrykk? Vi ser fram til nye debatter om KI-utvikling på Kulturytring i 2025.

KULTURARV I KRIG OG KONFLIKT

Da Kulturytring ble gjennomført raste krigen for fullt i Ukraina. Kulturbransjen sto stødig i sin solidaritet og satte fokus på kulturpolitiske spørsmål i krigstid på Kulturytring. **Kulturdirektoratet** tok opp den kritiske situasjonen for viktige kulturarvsteder som Odesa og UNESCOs verdensarvliste i arrangementet «Kulturvern i krig og konflikt». Hvordan kan land som Norge bidra i å bevare kultur i krigsområder?

KULTUR SOM HELSE

Våren 2023 ble hele Norge bergtatt og rørt av dokumentarserien om Demenskolet på NRK. Programmet sparket liv i debatten om kulturens viktige funksjon for folkehelsen, noe som ga gjenklang på Kulturytring med sterke arrangementer fra flere arrangører: **Forsknings-senteret CREMAH ved Norges musikkhøgskole** fortalte om sitt samarbeid med NRK om Demenskolet og om økt handlingsrom i helsebudsjettet som effekt av satsing på kultur blant eldre. **Vestfoldsmuseene** rørte publikum til tårer da de snakket om arbeidet sitt med erindring og museenes rolle som sammenbindingskraft for alle generasjoner i samfunnet. Det lokale demenskolet **Gladkolet** var også en del av det kunstneriske programmet på Bærekraftscenen og varmet opp for åpningskonserten med Marte Wulff på festivalens første dag.

1. STORTINGSREPRESENTANTENE TAGE PETTERSEN (H) OG KATHY LIE (SV) DISKUTERTE KULTUREKSPORT PÅ KULTURYTRING.
2. FESTIVALOMRÅDET OG ARENAER PÅ KULTURYTRING 2023.

YTRINGSROM, AKTIVISME OG KANSELLERINGSKULTUR

Kulturytring er tuftet på idealet om uenighetsfellesskapet, og ytringsrom i kulturfeltet stod på agendaen i flere velutviklede arrangementer. **Balansekunst** holdt panel-samtalen «Hvem knebler hvem?» der gjestene gransket konseptet kanselleringskultur i detalj. Hvem setter premissene for dagens ytringsklima – de som opplever å bli utestengt på grunn av meningene sine, eller de som opplever å bli utestengt på grunn av identitetene sine? Meningsmangfold og kunstens rolle i aktivisme ble også løftet opp i **Oslo World**-seminaret «Musikk og aktivisme: Om samfunnet ikke endrer seg, vil musikken endre samfunnet, vol.1», med et stjernepanel bestående av Amanda Delara, Ella Marie Hætta Isaksen og Cliff Moustache.

STEDSUTVIKLING OG KULTUREKSPORT

Det var stinn brakke og kø ut i gangen på arrangementet «Kulturnæring som stedsutvikler», da den britiske forsker-

en Ged Ryan holdt foredrag om Liverpools transformasjon som kulturby, dette på invitasjon fra en koalisjon av lokale kultur- og næringsaktører i Drammen (**Næringsforeningen i Drammensregionen, Drammen Scener m.fl.**). Hva skal til for at kultureksporten skal øke med 50% innen 2030? Grunde Almeland (V), Tage Pettersen (H), Åslaug Sem Jacobsen (SP) og Torgeir Knag Fylkesnes (SV) deltok på paneldebatten «Hele Norge eksporterer, og hva med kulturen?», arrangert av kultureksport-organisasjonene i **Norwegian Arts Abroad**.

ARENAER

- Hovedprogrammet til Kulturytring ble gjennomført på følgende arenaer:
- Union scene, Bærekraftscenen (bakgården)
 - Union scene, Hovedscene
 - Union scene, Multisal 1
 - Union scene, Multisal 2
 - Drammen teater, Studioscenen
 - Drammensbiblioteket, 2.etasje
 - Drammensbiblioteket, podcastscenen i 1.etasje
 - Drammen Kulturhus
 - Universitetet i Sørøst-Norge (USN), auditorier og et klasserom
 - Utescene på Portalen
 - Utescene på Papirbredden Torg

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

Kulturytring

Drammen, 19.–21. juni 2023

Festivalområdet			Andre arenaer	
1. Union hovedscene	8. Portalen tennistak	15. Biblioteket 1. etg	21. Kunstglassatelier	28. Café Picasso
2. Bærekraftscenen	9. Brageteatret	16. Biblioteket 2. etg	22. Drammens Teater	29. Fossekleiva kultursenter
3. Union multisal 1	10. USN	17. Siloen på Papirbredden	23. Godsen	Bergerveien 2
4. Union multisal 2	11. Standområde	18. Buskerud Kunstsenter	24. Drammens Museum	3075 Berger
5. Drammen Kulturhus	12. Hovedscene	19. Hotell Union Brygge	25. Bragernes Kirke	
6. Tigerbussen	13. Barkaden	- festivalpass og registrering	26. Alpenhaus	
7. Portalen utescene	14. G60	20. Hos Solveig	27. Rekord bar	

EN SUKSESSHISTORIE! AKTØRANSVARLIG I FARGESPILL, IRENE KINUNDA AFRIYIE, HOLDT FOREDRAG PÅ ARRANGEMENTET «FARGESPILL – EN PRESTASJONSKULTUR UTEN TAPERE. ER DET MULIG?» TIRSDAG 20. JUNI.

ARRANGØRENE PÅ KULTURYTRING

Kulturytring 2023 ble skapt med program fra mer enn 140 arrangører fra alle deler av norsk kulturliv. Festivalen ble aktivt brukt som faglig og interessepolitisk arena av en rekke sentrale kulturorganisasjoner og kompetansemiljøer i kultursektoren. Arrangørene utviklet selv sine programposter, med en bred dekning av temaer som kultureksport, barne- og ungdomskultur, kulturvern, arrangørpolitikk, kunstnerøkonomi, litteraturpolitikk, mangfold, kunstig intelligens, ytringsfrihet og stedsutvikling.

„

«Ved å samle så mange aktører innen bredden av kulturpolitikk på et sted over flere dager, gir det mye oppmerksomhet. Det er viktig å også vise frem og sette fokus på kultur og viktigheten av alt det som blir lagt ned av arbeid. Min oppfatning er at dere klarer dette.»

(FRA ARRANGØRUNTERSØKELSEN 2023)

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

AKSESS tidsskrift for arkiv og dokumentasjonsforvaltning | **ARRANGØRFORUM** | ASKER KOMMUNE | **KOREOGRAF ASTRID SERINE HOEL** | BALANSEKUNST | **BAK SCENEN** | BANE NOR EIENDOM | **BERGEN OFFENTLIGE BIBLIOTEK** | BOK & BIBLIOTEK | **BOKHANDLERFORENINGEN** | BRAGETEATRET | **BRAGERNES MENIGHET** | BRANSJERÅDET FOR FILM | **BUFDIR** | BUSKERUD BILDENDE KUNSTNERE | **BUSKERUD KUNSTSENTER** | BUSKERUD TEATER | **BUSKERUDMUSEET** | BÆRUM BIBLIOTEK | **BÆRUM KULTURHUS** | CAFE PICASSO | **CASSE-COU PROJECT (dansekompani)** | DANS SØRØST-NORGE | **DE REGIONALE KOMPETANSESENTRA FOR DANS** | DEICHMANSKE BIBLIOTEK | **DEN NORSKE FORFATTERFORENING** | DEN NORSKE FORLEGGERFORENING | **DEN NORSKE KIRKE** | DET EUROPEISKE WERGELANDSENTRET | **DIKEMARK KULTURARENAS RESSURSGRUPPE** | DISSIMILIS NASJONALE KOMPETANSESENTER | **DRAMMEN KOMMUNE** | DRAMMEN KULTURRÅD | **DRAMMENS MUSEUM** | DRAMMEN SCENER | **DRAMMENS BIBLIOTEKET** | EIKER ROCK | **ERASMUS+ UNGDOM** | EVAS HAGE | **FARGESPILL** | FILMREG | **FOLKORG – organisasjon for folkemusikk og folkedans** | FORENINGEN ILES | **FORFATTERFORBUNDET** | FORSKNINGSPROSJEKTET POLITICAL DYNAMICS OF THE CULTURAL SECTOR (OSLOMET) | **FOSSEKLEIVA KULTURSENTER** | FREEMUSE | **FRIVILLIGHET NORGE** | UNGDOMSHUSET G60 | **HOS SOLVEIG** | HYPERION – Norsk forbund for fantastiske fritidsinteresser | **INSTITUTT FOR ESTETISKE FAG VED OSLOMET** | INTERKULTUR | **INWAVES** | KIRKERÅDET | **KLIMAKULTUR** | KOREOGRAF LISE KRISTOFFERSEN | **KS – Kommunesektorens organisasjon** | KULTURALLIANSEN | **KULTURDIREKTORATET** | KULTURMEGLERNE | **KULTURTANKEN** | KULTURVERNFORBUNDET | **KUNSTNER KARI ULLEBERG** | KUNSTNERNETTVERKET | **KUNSTSENTRENE I NORGE** | KORO | **KRISTIANSAND BIBLIOTEK** | KULTURDIREKTORATET | **LESER SØKER BOK** | LIER KOMMUNE | **MARKEDET FOR MUSIKK** | MARKEDET FOR SCENEKUNST | **TIDSSKRIFTET MUSEUM** | MUSIKKONTORENE | **NAA – NORWEGIAN ARTS ABROAD** | NABUNYA AS | **NATURAL STATE** | NETTAVISEN / SHABANA REHMANS MINNEPRIS | **NHO REISELIV** | NOKU AGDER | **NOKU MØRE OG ROMSDAL** | NOKU NORD | **NOKU ROGALAND** | NOKU TRØNDELAG | **NOKU VIKEN** | NOKU VESTLAND | **NORSK BARNEBOKINSTITUTT** | NORSK BIBLIOTEKFORENING | **NORSK FAGLITTERÆR FORFATTER- OG OVERSETTERFORENING** | NORSK FILMDISTRIBUSJON | **NORSK FORFATTERSENTRUM** | NORSK KRITIKERLAG | **NORSK KULTURFORUM** | NORSKE BARNE- OG UNGDOMSBOKFORFATTERE | **NORSKE KULTURARRANGØRER** | NORSK KULTURSKOLERÅD | **NORSK MUSIKKRÅD** | NORSK OVERSETTERFORENING | **NORSK SENTER FOR FOLKEDANS OG FOLKEMUSIKK** | NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING | **NORSK TIDSSKRIFTFORENING** | NORGES MUSEUMSFORBUND | **NORGES MUSIKKHØGSKOLE** | NÆRINGSFORENINGEN I DRAMMENSREGIONEN | **OSLO WORLD** | OSLOFJORD TRIENNALE | **PILEGRIMSSENTER OSLO** | SANDNES KOMMUNE | **SEILET – HUSET FOR KUNST OG KULTUR I SKOLEN** | SHIFTIT | **SPILLEROMMET – nettverk for en bærekraftig musikkbransje** | STAVANGER BIBLIOTEK | **STRØMSØ ATELIERFELLESSKAP** | SYV MIL | **TANKESMIA KRAFT** | TATERNES LANDSFORENING | **TEKSTALLIANSE** | TEKSTALLMENNINGEN | **TELEMARKSFORSKING** | TIGERSTADSTEATRET | **TILSKUDDSPORTALEN** | TROMSØ BIBLIOTEK | **TRONDHEIM BIBLIOTEK** | TØYEN IMPRO | **UKM BUSKERUD** | UKM NORGE | **UNION ROCK** | UNIVERSITETET I SØRØST-NORGE | **UNGDOM OG FRITID** | VENDO AS | **VESTFOLD OG TELEMARK FYLKESKOMMUNE** | VESTFOLDMUSEENE | **VIKEN FILMSENTER** | VIKEN FYLKESBIBLIOTEK | **VIKEN FYLKESKOMMUNE** | VIRKE KULTUR OG OPPLEVELSE | **VIRKE PRODUSENTFORENINGEN** | ØSTFOLD INTERNASJONALE TEATER | **ØVRE EIKER KOMPANI** | ÅLESUND KOMMUNE

Foto: Drammen kommune

FRA FORESTILLINGEN THE FANTASTIC LIFE OF MINNIE RUBINSKI, VIST PÅ FOSSEKLEIVA KULTURSENTER SOM DEL AV KULTURYTRINGS HOVEDPROGRAM. FORESTILLINGEN KOM DIREKTE TIL KULTURYTRING FRA PREMIEREN PÅ MANIPULATE FESTIVAL, DER DEN HØSTET GLIMRENDE ANMELDELSER.

KUNSTNERISK PROGRAM

Kulturytring 2023 hadde et stort kunstnerisk program med en rekke internasjonale navn, arrangementer fra profesjonelle kuratorpartnere og kritikerroste produksjoner fra hele Norge. Under festivalen kunne publikum oppleve mer enn 50 arrangementer med scenekunst, utstillinger, installasjoner, konserter, åpne verksteder og performance på festivalområdet og spredd utover Drammen og omegn, formidlet av kunstnere fra hele landet.

PROFESJONELLE KURATORPARTNERE

Det kunstneriske programmet på Kulturytring vokste frem i samarbeid med en rekke lokale, nasjonale og internasjonale kunstmiljøer og -institusjoner. Lokalt var det kunstneriske programmet forankret i et samarbeid med sterke aktører i det profesjonelle feltet, som for eksempel Drammens Museum, Buskerud Kunstsenter, Fossekleiva Kunstsenter, Østfold Internasjonale Teater og Brageteatret. Festivalområdet ble utsmykket med skulpturer og utendørsteater, lokale kunsthustilte med utvidede åpningstider og ekstraordinær aktivitet, og samarbeidspartnerne tok en aktiv rolle i kuratering av store internasjonale navn til sceneproduksjoner. Internasjonalt anerkjente kunstmiljøer som Østfold Internasjonale Teater og Markedet for Scenekunst var også viktige, og bidro til stor aktivitet og mangfoldighet i det kunstneriske uttrykket som publikum kunne oppleve under festivalen.

INTERNASJONALE KUNSTNERE

En rekke anerkjente internasjonale kunstnere var til stede på Kulturytring. Første kveld av festivalen trollbandt Warhol-legenden **Penny Arcade** publikum med den kritikerroste monologen «Longing Lasts Longer». Den kompromissløse forestillingen har vært spilt i over 40 byer verden over, og fletter sømløst sammen rock'n roll, komedie og kulturell kritikk fra Arcades lange karriere som artist og aktivist. **Østfold Internasjonale Teater** inviterte det nederlandske kompaniet **New Heroes** til Drammen med produksjonen «In Search of Democracy

Foto: Nikolai Grassaen / Norsk kulturforum

3.0», noe så uvanlig som en energisk og humørfylt forestilling om makt og politikk. Alle tre dager av festivalen kunne publikum møte opp og bli med **New Heroes** på en spennende jakt etter et oppgradert demokrati, med daglige forestillinger, installasjon på Papirbredden og utstilling på **Drammens Museum**. Under festivalen kunne publikum også oppleve den kritikerroste installasjonen «The Fantastic Life of Minnie Rubinski» av skotske **Symon Macintyre** og **Kim Bergsagel**, rett til **Fossekleiva** etter sin hyllede uroppsetning i Edinburgh.

I BLAME THE CUPCAKES! WARHOL-LEGENDEN PENNY ARCADE BERGTOK PUBLIKUM MED SIN KRITIKERROSTE MONOLOG «LONGING LASTS LONGER», SOM ETTER EN FLERE ÅR LANG VERDENSTURNÉ KOM TIL DRAMMEN UNDER KULTURYTRING.

KVALITETSTEATER PÅ HJUL: TIGERBUSSEN PARKERTE I DRAMMEN

Tigerstadsteatret parkerte på festivalområdet med den kritikerroste og svært populære Tigerbussen, som skapte innovativ scenekunst for barna i Drammen, åpent og gratis for alle. Ensemblen gjorde to fremvisninger av forestillingen «Ubåt», en musikalsk og leken forestilling om nysgjerrighet, håp og om å flyte og synke samtidig. Tigerstadsteatret inviterte også et panel inn i Tigerbussen for samtalen «Hvem skal betale for barna?» der de satte lys på et av teaterfeltets største utfordringer og største gleder: Å nå barn og unge over hele landet med relevant, tilgjengelig og god scenekunst. **Brageteatret** delte også sitt nyskapende arbeid med barneteater da de viste forestillingen «På omveien hjem», etterfulgt av en panelsamtale hvor de diskuterte formidling av vanskelige temaer i scenekunst for barn.

1. TIGERBUSSEN PARKERTE MIDT I FESTIVALOMRÅDET OG SPILTE FORRYKENDE BARNETEATER GRATIS FOR BARN I DRAMMEN.
2. FOSSEKLEIVA KULTURSENTER OG FESTIVALEN FIGUR I FOSSEKLEIVA SØRGET FOR AT SKULPTURER OG INTERAKTIVT FIGURTEATER INNTOK FESTIVALOMRÅDET.
3. ØSTFOLD INTERNASJONALE TEATER OG PROSJEKTET IN SEARCH OF DEMOCRACY 3.0, ILLUSTRERTE VISJONER FOR DEMOKRATIET I EN INSTALLASJON OG UTSTILLING OVER ALLE TRE DAGER AV FESTIVALEN.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

-
1. SAMLET AV MUSIKKEN! DET LOKALE DEMENSKORET GLADKORET VARMET OPP FOR MARTE WULFF SIN ÅPNINGSKONSERT PÅ BÆREKRAFTSCENEN.
 2. NORSK-SOMALSKE IDIL TOK DJ-NAVNET NEFERTITI I 2009, DA HUN BESTEMTE SEG FOR Å BRINGE ARABISKE OG AFRIKANSKE SJANGERE TIL NORSKE DANSEGULV. HER FRA KULTURYTRINGS ETTERFEST ANDRE DAG AV FESTIVALEN, MED OSLO WORLD SOM ARRANGØR.
-

LOKAL KULTUR PÅ KUNSTNERISK PROGRAM

Utover programposter fra det profesjonelle kunstneriske feltet deltok også en rekke lokale aktører, både voksne og barn, i festivalen med alt fra danseforestillinger, korps, lokalt demenskor og unge talenter innenfor alt fra elgitar til nysirkus. Disse lokale kunst- og kulturinnslagene ble valgt ut i samarbeid med Drammen kommune. Viken fylkeskommune utviklet også flere kunstneriske programposter til Kulturytring, blant annet en utstilling med installasjonene til Stefan Christensen, fylkeskunstner i Viken 2022. Totalt tok mer enn 80 kunstnere og kunstneriske ensembler del i det kunstneriske programmet under Kulturytring 2023.

Det kunstneriske programmet på Kulturytring ble støttet av Kulturrådet.

TUSEN TAKK til Kulturytrings kunstneriske partnere!

- Buskerud Kunstsenter
- Østfold Internasjonale teater
- Drammen Museum
- Brageteatret
- Fossekleiva Kultursenter

Foto: Nikolai Grasasen / Norsk kulturforum

Program 2023

Vi tar forbehold om endringer i programmet. Oppdatert programoversikt finner du på kulturtring.no eller ved å skanne QR-koden på baksiden!

Mandag 19. juni	Multisal 1 Union
Hovedscenen	13.00–16.00 Kulturnæring som stedsutvikler? 17.00–17.45 Lansering av veilederen: Formidling av dataspill som kulturuttrykk
Papirbredden	Multisal 2 Union
10.45–11.00 Åssiden skolekorps 11.00–12.00 Åpning av Kulturtring 2023 13.30–15.30 Kulturrikets tilstand. Kultur, aktivisme og ytringsrom. 16.00–17.00 NOKU presenterer: God kunstner- og kulturpolitikk i kommunene 17.00–17.30 Eiker Cheer Teams 19.00–20.30 UKM–gratiskonsert	12.30–13.30 Markedet for scenekunst og Marked for musikk presenterer: Treig av Det Andre Teateret 14.15–15.45 Kunst som utviklings-kraft del 1 – Hvordan spille på lag med Kunstnerne? 16.00–17.00 Kunst som utviklings-kraft del 2 – Hvordan spille på lag med næringslivet og utviklere? 17.30–18.30 Frivillighet + kommune = levende kulturliv
Drammen kulturhus	Biblioteket 1. etg
09.30–10.30 Outsider art på Dikemark – fra tabu til kanon? 12.30–13.30 Rett til rimelig betaling! 13.45–14.45 Bør skoleverket få definere innholdet i Den kulturelle skolesekken? 16.30–18.00 Ny regional film-satsing – et krafttak for norsk filmproduksjon 18.15–19.00 Kulturell debrief: Hva føler du nå?	12.30–13.15 NOPA–podden 15.15–16.15 NOKU presenterer: Den reviderte kulturloven er her – hva nå?
Drammens museum	Biblioteket 2. etg.
12.00–18.00 In Search of Democracy 3.0 – Del I: Interaktiv installasjon	12.00–13.00 Chat bots, kunstig intelligens, litteratur og kunst – hvor skal dette endre? 13.45–14.45 Friby for forfulgte kunstnere 15.00–16.30 Hvem er innkjøps-ordningen til for og hvordan bør den utvikles videre? 16.30–18.00 Et folk til besvær – Innføring i norsk politikk overfor Romanifolket / taterne 18.30–20.00 In search of Democracy 3.0 – Forestillingen
Union hovedscene	Opplev Drammen
09.30–10.30 Kunstens varighet i møte med moderne tid 12.30–13.30 Lansering: The State of Artistic Freedom 2023 14.00–15.30 Hele Norge eksport-erer, og hva med kulturen? 16.00–17.00 Shabana Rehman's minnepris: En samtale med Abida Raja 17.00–18.00 Hva skjer når mangfold måles i kulturlivet? 17.00–18.00 Utstillingsåpning: Konsertplakater (på utsiden av Union Scene) 20.30–21.45 Penny Arcade: Longing Lasts Longer	10.00–19.00 Langåpent på Drammens Museum 10–17.00 Figur i Fossekleiva (FiF)
	Portalen utescene
	14.00–15.00 Hvorfor snakker ingen om toppkunst? Regional talentsatsing innen kunst og kultur. 15.30–17.00 Kulturen bidrar til bedre livskvalitet – Friskere og gladere eldre gir økt handlingsrom i helsebudsjettet

Drammens teater

15.00–16.15 Karhutanssi, eksklusiv arbeidsvisning

Siloen på Papirbredden

10.00–20.00 Utstilling: Årets fylkeskunstner 2022

Bærekraftscenen

12.30–13.30 Natur i rampelyset: Kan populærkultur forvandle spille-reglene?
13.30–14.30 Musikk og aktivisme: Om samfunnet ikke endrer seg, vil musikken endre samfunnet. Vol.1
15.00–15.45 Filmprat: Margreth Olin
16.45–17.00 Minikonsert: Sander Vinh Skreslet
17.00–18.00 Kultur for klima-rettferdighet?
18.30–19.00 Demenskoret Glad-koret
19.00–20.00 Konsert: Marte Wulff

USN

12.30–14.30 Demokrativerksted: Kontroversielt tema, sa du?
15.00–17.00 Verksted: Monotypi m/ Volodymyr Filippov
15.15–15.45 Konsert: Horn&Klaver
16.00–17.30 Politikken i kultur-politikken
17.30–18.00 Flamenco

Brua Ypsilon

12.15–12.45 Sterke sammen, danseforestilling

Lederhavna

14.00–16.00 UNG Kulturtring: Lederworkshop

Tirsdag 20. juni

Hovedscenen

papirbredden

10.00–11.00 Den store ordfører-debatten – del 1
11.00–11.30 Flytende drømmer av Casse-Cou Project
11.00–17.00 In Search of Democracy 3.0 – Del I: Interaktiv installasjon
11.30–12.30 Kåring: Norges kultur-kommune 2023
12.30–13.00 Nysirkus med Dorothea Lien og Jørgen Halvorsen
13.00–14.15 Den store ordfører-debatten – del 2

15.00–16.00 Hva skal til for at ungdom tar i bruk kulturtilbudet?
19.00–20.30 AKKS 40 år: Gratiskonsert
20.30–21.30 Eiker Rock 30 år: Gratiskonsert

Biblioteket 1. etg

10.00–11.00 NOKU–podden LIVE Ung Kulturtring
11.00–12.00 Livepod: Bak Scenen

Biblioteket 2. etg

09.00–10.30 Sprekker i grunn-muren? Praktiske og estetiske fag, uttrykk og læringsformer i grunnskolen
10.30–11.30 Å nå de små
12.00–13.00 Våre barn – biblio-tekets rolle i byutvikling og oppvekstreformen
13.30–15.00 In Search of Democracy 3.0: Forestillingen
15.00–16.00 Kunst og aktivt byborgerskap
18.00–19.00 Litterær samtale med vinner av Triztan Vindtorn poesipris 2023, Øyvind Rimbereid

Brageteteret

14.00–15.00 På omveien hjem
15.00–16.30 Utfordrende tematikk i scenekunst for barn – Bør barn skånes for sårbare temaer i Den Kulturelle Skolesekken?

Buskerud kunstsenter

12.30–13.00 Kunstnersamtale: Fylkeskunstner i Viken 2023
14.00–15.00 Panelsamtale i anledning lanseringen av antolo-gien Kunstsentrenes vekselstrøm

Drammen kulturhus

11.00–12.00 Hvem knebler hvem?
12.15–13.15 Lansering: Webportal for bedre kulturarenaer!
13.30–15.00 Ung kultur er tilkobling
15.30–17.00 Kultur i en ny tid: Trend eller dille?
17.00–18.15 After-work: Service is the new currency
18.30–19.15 Kulturell debrief: Hva føler du nå?

Drammens museum

11.00–21.00 In Search of Democracy 3.0 – Del I: Interaktiv installasjon

Multisal 1 Union

09.00–11.00 Kulturpolitikerkolen
11.30–13.00 Politisk ungdoms-teater – finnes det politisk enga-sjement i unge kulturtringer?
14.45–16.15 En større forskjell enn du aner: Slik får du EU-midler til ditt ungdomsprosjekt

Multisal 2 Union

10.30–12.00 Er den immaterielle kulturarven usynlig?
12.15–13.15 Dataspillstrategien: En kamp om ordet
13.45–14.45 Kommune 3.0: En trussel eller berikelse for kultur-livet?
16.00–17.00 Kunst i skulen, er det viktig?
16.30–17.30 Fritidsklubben: Barn og unges største kulturarena, hva nå?

Opplev Drammen

10.00–19.00 Langåpent på Drammens Museum

Portalen utescene

12.30–13.30 Leselyststrategien: Hva mener barn og unge?
14.00–15.30 Pilegrim: Gamle veier, nye spor
16.15–17.15 Finansiering av kultur
19.00–20.00 Union Rock presen-terer gratiskonsert: lille Caesar

Tigerbussen

14.00–15.00 Hvem skal betale for barna?
15.30–16.30 Tigerbussen: Ubåt
18.00–19.00 Tigerbussen: Ubåt

Siloen på papirbredden

10.00–20.00 Utstilling: Årets fylkeskunstner 2022

Union hovedscene

09.00–10.00 Morgendagens kritiske offentlighet
10.30–12.00 Fargespill – en prestasjonskultur uten tapere. Er det mulig?
14.00–16.00 Kulturrikets tilstand | Digitale plattformer, AI og kultur-politikk
16.30–17.30 Nye digitale platt-former og brukere av litteratur
19.30–21.30 DJ Nefertiti
21.45–24.00 KulturPlis med Ost & Kjøx

Bærekraftscenen

10.00–10.45 Klimatilpasning av fremtidens kulturliv, på kunstens egne premisser
11.00–12.00 Kulturvern i krig og konflikt
12.30–13.30 Bygningsvern eller styrt forfall?
14.30–15.30 Grønt veikart for bærekraftige kulturopplevelser i Norden
15.30–17.00 Lansering av Oslofjord Triennale 2024
19.00–19.30 Klimaperformance: Bodil Rørtveit

USN

10.00–12.00 Lyst til å ytre deg?
13.0014.30 Kunsten å utvikle kulturpolitikk
15.00–17.00 Verksted: Monotypi m/ Volodymyr Filippov

Brua Ypsilon

14.15–14.45 Sterke sammen, danseforestilling

Fossekleiva

kultursenter

18.00–20.00 Vann-Kraft: Performativt utendørs måltid med lyd- og dansekunst i Berger-bukta

Alpenhaus restaurant

17.00–19.30 ETTERYTRING

Rekord bar

20.00–21.00 HISTORIER FRA BACKSTAGE – Kulturtringsspesial!

Drammens teater

15.30–16.45 Karhutanssi, eksklusiv arbeidsvisning

Godsen

21.00–22.00 Maja S. K. Ratkje og HC Gilje LIVE i Godsen + etterfest med DJ Daeva

Onsdag 21. juni

Hovedscenen

papirbredden

10.45–11.45 Debatt: Strategi for kulturfrivillighet
11.00–15.00 In Search of Democracy 3.0 – Del I: Interaktiv installasjon
12.00–13.00 LIVSVIKTIG KULTUR!

Drammen kulturhus

09.00–10.00 Frokostmøte: Digitalisering av kunst gir unike muligheter
10.30–11.30 Å tenke stort – barn, unge, kultur og byutvikling i Sandnes!
11.45–12.30 Hvem får være med?
13.15–14.15 Panelsamtale: Fra pilotprosjekt til statsbudsjett

Union hovedscene

09.00–10.00 Ta ansvar for å nå ut!
10.30–11.30 Kunst og konflikt i byutvikling
12.00–13.00 Framtidens kultur-politikk
13.15–14.45 Kulturdrevet steds-utvikling – Bare tull eller en reel mulighet?

Biblioteket 1. etg

09.00–10.00 Oppvekstreforma – utan kultur?
10.30–11.00 VEISKILLE – Om atelierer og kunstnere i byen
12.00–13.00 Forfatteren & Favoritten Live – Live pod med Arne Svingen
13.15–14.15 Live-podcast: Sans og samling på Kulturtring 2023

Biblioteket 2. etg

09.30–10.30 Hva skal vi huske, og hva skal vi glemme?
En samtale om hverdagsmakt i arkiv, bibliotek og museum
10.45–12.15 Romanifolkets / taternes kulturminner – kartlegg-ing, undersøkelser og tolkning
13.00–14.30 In search of Democracy, forestillingen

Opplev Drammen

13.00–14.00 Omvisning i Bragermes kirke
19.00–20.30 En reise i toner og ord: Jon Hernes. Sted: Café Picasso

Portalen utescene

11.00–12.00 Funksjonsmangfold i kunsten – hvorfor og hvordan kan vi få til det?
13.30–15.00 Drammen som regionsenter for kultur?

Siloen på papirbredden

10.00–16.00 Utstilling: Årets fylkeskunstner 2022

Bærekraftscenen

10.00–10.30 SHIFTIT – senter for sirkulær kunstproduksjon
11.15–12.45 Frihet, demens og dialog på menyen – Vestfold-museene byr på praksiser for implementering av museet som demokratisk bærebjelke
13.00–15.00 Kulturrikets tilstand – Kulturpolitikk og bærekraft – sentralt og lokalt

USN

11.00–12.00 Hvilken innovasjons-kultur finner vi i kulturskolen?

Drammens teater

12.00–13.15 Karhutanssi, eksklusiv arbeidsvisning

Alle dager

Buskerud kunstsenter

10.00–17.00 Utstilling med Daniela Bergschneider

G60

11.00–14.00 DEMO-kollektivet åpner opp

Kunstglassatelier

10.00–18.00 Åpent Galleri – Kunstglassatelier på Grønland 40

Fossekleiva

kultursenter

11.00–17.00 Det er sjeldent å finne ro i en annens kropp
11.00–17.00 The Fantastic Life of Minnie Rubinski

BÆREKRAFT

BÆREKRAFTSCENEN

Nytt for Kulturytring i 2023 var en offensiv satsing på temaet bærekraft, med en egen grønn scene, en scene øremerket til arrangementer om bærekraft i Union sin bakgård. Her satte arrangører klima, kultur og bærekraft på agendaen med et stort antall faglige og kunstneriske arrangementer.

Fokuset på bærekraft er i tråd med NOKU sitt langvarige arbeid med å løfte opp bærekraftig omstilling i kulturfeltet. Kulturlivet er en av de få næringene som kan vokse i det grønne skiftet, og den grønne tilnærmingen til kunst og kultur har kommet langt mange steder. I utviklingen av Kulturytring 2023 var det tydelig at bærekraft var en tematikk som gikk igjen i mange av arrangørenes sin portefølje. NOKU ønsket å samle arrangementene på én

dedikert scene for å løfte viktigheten av temaet og gi det sin fortjente plass. Kulturytring har vært gjennomført med en intensjon om å være så grønn og bærekraftig som mulig, og det skulle gi gjenklang i alle ledd av produksjonen.

Programmet på bærekraftscenen var støttet med midler fra Bergesenstiftelsen.

MUSIKER OG KLIMAAKTIVIST MARTE WULFF HOLDT ÅPNINGS-KONSERT PÅ BÆREKRAFTSCENEN PÅ KULTURYTRING 2023, SAMMEN MED MUSIKER EINAR FLAA.

1.

1.

1. STØRST AV ALT ER NATUREN. FILMSKAPER MARGRETH OLIN SNAKKET MED MIA FRØGNER FRA ØYAFESTIVALEN OM KJÆRLIGHETEN TIL DEN NORSKE NATUREN I SIN NYE FILM, DEN STORSLÅTTE NATURDOKUMENTAREN «FEDRELANDET».
2. HVEM EIER EGENTLIG NATUREN, OG HVORDAN KAN VI GJENOPPDAGE OG FORNYE VÅRT FORHOLD TIL DEN GJENNOM KUNST OG KULTUR? FORFATTER GERT NYGÅRD SHAUG OG NATURVEILEDER NINA ALIDA NORDBØ VAR I GJESTEPANELET PÅ NATURAL STATE-ARRANGEMENTET «NATUR I RAMPELYSET: KAN POPULÆRKULTUR FORVANDLE SPILLEREGLENE?»

2.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

KULTURPOLITIKK OG YTRINGSFRIHET

KULTURPOLITIKK OG YTRINGSFRIHET

Norsk kulturforum ønsket å bidra til å særlig sette kulturpolitikk og ytringsfrihet i fokus med et knippe egne og høyprofilerte arrangementer under Kulturytring.

Den store ordførerdebatten samlet ordførerkandidater fra kommuner over hele landet til debatt og dueller om brennende kulturtemaer i lokalvalget. I første debatt møttes Oslo-ordførerkandidatene Omar Samy Gamal (SV), Rina Mariann Hansen (AP) og Anne Lindboe (H), der et utspill fra Lindboe katalyserte en heftig kulturdebatt i riksmidia i ukene opp mot kommunevalget.

Abida Raja ble mai 2023 første vinner av Shabana Reh-mans minnepris, etter å ha gitt ut den kompromissløse og modige boka «Abida Raja. Frihetens øyeblikk». Boka beskriver Abida Raja sin oppvekst som norsk-pakistansk kvinne og kampen for å bestemme over sitt eget liv. På Kulturytring ble Raja presentert som vinner av prisen, og møtte til en samtale med juryleder Anine Kierulf og Erik Stephansen, politisk redaktør i Nettavisen.

Freemuse-rapporten «The State of Artistic Freedom 2023» ble framlagt på Kulturytring 19. juni. «I år igjen dokumenteres at det står dårligere til enn noen gang tidligere. Kunstnere sensureres, forfølges, forsvinner, fengsles og endog drepes fordi de arbeider med kunst» skrev Hans Ole Rian (CREO) og Jan Lothe Eriksen (Safemuse) i kronikken «Kunstneriske rettigheter – norsk inkonsekvens» publisert samme dag i Klassekampen.

Norsk kulturforum har jobbet for en sterkere kulturlov i flere tiår, og den 30. mars 2023 ble den reviderte kulturloven sendt på høring. Men var den god nok? Det var stinn brakke på Drammensbiblioteket da kulturminister Anette Trettebergstuen og kulturpolitikere fra Stortinget møttes til **livepodcast om den reviderte kulturloven**.

Kulturytring 2023 fikk støtte av Fritt Ord til podcast og faglig program.

1. VALGKAMPEN ER I GANG! DEN STORE ORDFØRERDEBATTEN SAMLET ORDFØRERKANDIDATER FRA HELE LANDET OG SKAPTE OVERSKRIFTER OG DEBATT OM KULTURPOLITIKK I RIKSMEDIENE.
2. KULTURMINISTER ANETTE TRETTEBERGSTUEN OG FNS SPESIALRAPPORTØR FOR KULTURELLE RETTIGHETER ALEXANDRA XANTHAKI UNDER LANSERINGEN AV «THE STATE OF ARTISTIC FREEDOM 2023».

1.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

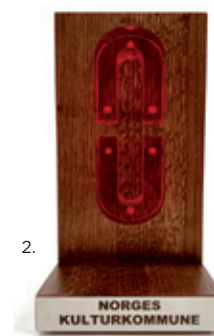

2.

NORGES KULTURKOMMUNE 2023-25 ER LILLESTRØM

Norsk kulturforum har siden 1992 delt ut den gjeve prisen Norges kulturkommune til en kommune som utmerker seg nasjonalt med sitt kulturarbeid. Prisen deles ut annenhvert år, og har siden 2021 blitt annonsert på Kulturytring. Vinneren av prisen Norges kulturkommune får status som Norges beste kulturkommune i en periode på to år.

2.

Foto: Paal Ritter Schjerven

1. UNDER KULTURYTRING GA JURYEN SIN ENDELIGE DOM: NORGES KULTURKOMMUNE 2023 BLE LILLESTRØM!
2. NYTT FOR NORGES KULTURKOMMUNE I 2023 ER DEN FLOTTE VANDREPOKALEN LAGET AV KUNSTNEREN PAAL RITTER SCHJERVEN. HVEM SKAL LILLESTRØM GI DEN VIDERE TIL I 2025? VI VENTER I SPENNING!

«Årets vinner utmerker seg i måten den tar hele feltet på alvor. Et eget politisk utvalg fremmer og behandler alle kultursaker for videre politisk behandling, en organisering som viser en sterk politisk ambisjon for kultur og kulturutvikling.»

JURYLEDER GRUNDE ALMELAND (V),
LEDER AV FAMILIE OG KULTURKOMITEEN PÅ STORTINGET

«Prisen Norges kulturkommune er en ypperlig mulighet til å vise frem de gode eksemplene på norske kommuner som satser på kultur, som andre kan la seg inspirere av. Det er ikke størrelsen som avgjør om en kommune satser på kunst og kultur, men at ansatte og politikere aktivt og engasjert jobber for å utvikle og styrke kultursektoren for alle kommunens innbyggere.»

MONICA LARSSON,
GENERALSEKRETÆR I NOKU

ABIDA RAJA, VINNER AV SHABANA REHMANS MINNEPRIS, FORTELLER OM BOKA «FRIHETENS ØYEBLIKK» PÅ KULTURYTRING I SAMTALE MED ANINE KIERULF OG ERIK STEPHANSEN.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

UNG-DELEGATENE 2023 – FOR EN BRA GJENG!

UNG KULTURYTRING

Å styrke barne- og ungdomskultur regionalt, lokalt og nasjonalt er et av NOKUs aller viktigste fokusområder. Derfor er ungdomskultur ikke bare et viktig tematisk område under Kulturytring, men det er et programområde som vi med prosjektet UNG Kulturytring gjør til en hovedprioritet.

UTVIKLING AV UNG KULTURYTRING

UNG Kulturytring 2023 er en videreføring og utvikling av det UNG-prosjektet som ble gjennomført i 2021. Med støtte fra Kulturrådets aspirantordning fikk vi ansatt en koordinator for prosjektet og iverksatte en medvirkningsprosess med deltakere fra ungdomsråd som strakte seg over 10 måneder. Vi arrangerte innspillmøter og verkste-

der med ungdom og samarbeidspartnere fra september 2022 og knyttet til oss ressurspersoner i ungdomsmiljøene som deltok aktivt under avvikling. Innspill fra denne prosessen ble viktige for utforming av festivaldesign og program, og ble samtidig inspirasjon til samarbeidsorganisasjoner til deres arrangementer under avvikling. Gjennom vinteren og våren 2023 inviterte vi ungdom fra ungdomsråd, ungdomsklubber, lag, foreninger og ungdomspartier fra hele landet til gratis deltakelse på Kulturytring. Vi fasiliterte logistikken rundt oppholdet, så vel som et sosialt program for unge delegater. Under avvikling av festivalen deltok over 150 ungdom fra hele landet, og fikk gratis tredagers festivalpass, mat og drikke, overnatting og tilgang til reisestøtte.

Vi utviklet også et eget kursopplegg for UNG-delegatene. Flere viktige partnere deltok med fasilitering av verksteder og utviklet program tematisk relatert til ungdom- og ungdomskultur. Spesielt Kulturtanken og Ungdom og Fritid deltok aktivt i forberedelsesfasen, og bisto administrasjonen med bl.a. kursholdere og lokaler til programverksted for UNG Kulturytring.

KURSPAKKE FOR UNG-DELEGATER:

Demokratiwerkstedet «Kontroversielt tema, sa du?» med Det Europeiske Wergelandsenteret, med besøk av stortingspresident Masud Gharahkhani: «Hva gjør et tema vanskelig å snakke om? Hvordan kan vi skape en ytringskultur der vi tør å være ærlige om våre meninger, men også tåler at det blir litt vondt?»

Lederworkshop med Lederhavna In Waves, v/ Inger Lise Gårdstun: «Har du allerede litt ledererfaring? Tenker du kanskje ledelse kan være noe for deg fremover? Hvordan kan man lykkes med ledelse og bli en skikkelig god leder.»

Lynkurs i improteater med Tøyen Impro, ledet av Terje Brevik: «Bli tryggere på egne ideer, og hvordan vi kan bruke disse til å skape spontan underholdning gjennom samarbeid, lytting og lek.»

«Lyst til å ytre deg», et kurs i kritisk skriving med Drammens Tidende, ledet av debattredaktør Hege Breen Bakken: «Brenner du etter å få meningene dine ut i verden? Har du noe viktig å si som du mener andre bør få vite om? Eller bare har du lyst til å kjenne på følelsen av å delta i samfunnsdebatten?»

AVVIKLING AV UNG KULTURYTRING

Under Kulturytring deltok flere av landets største barne- og ungdomskulturorganisasjoner med egne arrangementer, mange av dem med unge stemmer på scenen. UKM gjennomførte en stor konsert med unge talenter på hovedscenen på Papirbredden. Kulturtanken, Ungdom og

1. ET HELDIG UTVALG UNG-DELEGATER DELTOK PÅ LEDERWORKSHOP MED INWAVES.
2. STORTINGSPRESIDENT MASUD GHARAHKHANI VAR TIL STEDE! UNG-DELEGATER FRA HELE NORGE MØTTES OG DISKUTERTE MED HVERANDRE PÅ DEMOKRATIVERKSTEDET TIL DET EUROPEISKE WERGELANDSENTERET.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

Foto: Norsk kulturforum

Fritid og NOKU organiserte et eget eksklusivt kursprogram for UNG-delegater, med profesjonelle kurs og verksteder med politikermøter. Den lokale ungdomsklubben G60, med Ung Kultur Drammen i ryggen, åpnet dørene fra morgen til kveld med et rikholdig og åpent program med kurs, konserter, måltider og aktivitet fra morgen til kveld. G60 ligger midt på festivalområdet og ble en naturlig «hub» og aktivitetshus for UNG-programmet. Ungdomsklubben trakk også til seg et stort antall unge fra regionen som deltok i en rekke ungdomsarrangementer under festivalen.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

Flere hundre unge delegater og publikummere deltok fra hele landet. Under åpningen av Kulturytring holdt UNG-delegaten Ahmet Titrek appell fra hovedscenen, hvor han leverte ungdommens brev til fremtiden til kulturminister Anette Trettebergstuen.

Sparebankstiftelsen, Kulturrådet og Erasmus+ (Bufdir) støttet Ung Kulturytring i 2023.

Skann QR-koden for å høre podcastepisoden som er omtalt nedenfor.

1. HAR VOKSNE RESPEKT FOR DE UNGE? UNG PÅ PODCASTSCENEN FRA PODCASTSCENEN PÅ DRAMMENSBIBLIOTEKET BLE DET SPILT INN LIVE-PODCAST MED DELEGATER FRA UNG KULTURYTRING. HVILKE TANKER OG VISJONER HAR DAGENS UNGE FOR FREMTIDENS KUNST OG KULTURLIV? HVILKE TANKER HAR DE OM VALGKAMPEN OG BÆREKRAFTSMÅLENE? HVORDAN ER YTRINGSROMMET FOR UNGE I DAG? DETTE VAR NOEN AV SPØRSMÅLENE SOM GJESTEPANELET DISKUTERTE.

«... Unge som lærer om kultur og tradisjon, unge som lærer om utdanning, psykisk helse og politikk. Dette er unge som kan uttrykke seg selv gjennom kunst. Forestill deg en verden, en tid hvor hvite gamle menn som pusher 50 ikke styrer hva som er kunst og kultur. Tenk å ha en framtid hvor vi kunne uttrykke oss?»

AHMET TITREK (19),
Ungdom og Fritid-delegat fra Kalbakken i Oslo,
medlem av Ungdomsrådet i Oslo

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

Foto: Drammen kommune

2. METALBANDET WICKD ROCKET PUBLIKUM PÅ UKM-KONSERTEN 19. JUNI.
3. DELEGAT PÅ UNG KULTURYTRING AHMET TITREK OVERLEVERER «BREVET TIL FREMTIDEN» TIL KULTURMINISTER ANETTE TRETTEBERGSTUEN, UNDER ÅPNINGSMARKERINGEN FOR KULTURYTRING 2023.

PUBLIKUM PÅ KULTURYTRING

»

«Flott og viktig festival!
Vi trenger dere – et sted som skjerper
ytringskulturen og gir rom for kulturen,
selvrefleksjon i feltet, og for dybde
i diskusjonene!»

(PUBLIKUMSUNDERSØKELSEN 2023)

Kulturytring 2023 samlet flere tusen mennesker hver dag til samtaler, debatt og kunst- og kulturopplevelser. Det var god festivalstemning på papirbredden i Drammen, med et godt oppmøte av kulturarbeidere fra alle deler av Norge. Kulturytring befestet sin posisjon som Norges største møteplass for sektoren med representanter fra over 100 kommuner til stede.

Publikumsundersøkelsen som ble gjennomført i etterkant av festivalen viser en positiv respons fra et bredt kulturfelt, der publikum kom mannsterke fra sektorer som offentlig forvaltning, organisasjonsfeltet, kulturbransjen, kunstfeltet, lokalpolitikken og media.

Foto: Nikolai Grasaasen / Norsk kulturforum

METALBANDET WICKD ROCKET PUBLIKUM PÅ
UKM-KONSERTEN 19. JUNI.

MEDIEDEKNING

Kulturytring 2023 ble bredt dekket i både nasjonale og lokale medier, både i form av nyhetsartikler, kulturanmeldelser, kronikker og debattinnlegg. NRK sendte to timer direkte fra Kulturytring hver dag på sin egen flytende NRK-scene i Drammens elva.

Kulturytring 2023 ble bredt dekket i både nasjonale og lokale medier, både i form av nyhetsartikler, kulturanmeldelser, kronikker og debattinnlegg. NRK sendte to timer direkte fra Kulturytring hver dag på sin egen flytende NRK-scene i Drammens elva.

A woman with glasses and a floral shirt is playing a violin on stage. She is looking down at the instrument. In the foreground, the back of a person's head is visible, looking towards the performer. The stage is dimly lit with warm, yellowish light.

CO₂ I ATMOSFÄREN 418,8 ppm 1,5-GRADSMÅLET +1,09 °C [Les mer om klima →](#)

Under den årlige Kulturytring-konferansen i Drammen har hun benyttet scenen til å spille gjennom hele sitt nyeste album «Øya/Øyet».

- De begynner å bli flaut å komme fra Norge. Det begynner å bli ubehagelig, sier Wulff til NRK etter konserten.

GENIALT OMRÅDE: Grønland har vist seg som et genialt festivalområde, noe som bør gi mersmak i tiden fremover.

LEDER

Hege Breen Bakken
politisk redaktør i Drammens Tidende

Det bør ikke være noe som helst tvil om at de to tingene hører sammen: Kulturyrking og Drammen.

Gulfaringen av Drammen og Grønland denne uken har vært til ære for kanarifugl eller KrF.

Neil, Drammen har for alvor befestet seg som arrangør av festivalen Kulturytring, som fikk et litt puslete generalprøve midt i pandemåret 2021. Det er Norsk kulturforum (NOKU) som er hovedvedtattarrangøren av Kulturytring. I år derimot har kultu

dere, kulturpolitikere, k
byråkrater, ungdommer, for
kere, mediefolk og kunstner
fra hele landet vært samlet
Drammen.

De har hørt hvordan et teatereksperiment i Drammen sprengte alle rammer for hva en kommunal medvirkningsprosess kan være.

De har vært på konserter, teaterforestillinger og kunstutstillinger.

DE HAR debattert rammebetingelser (nok en gang), hvorfor kulturbransjen sliter med å nå frem i mediene, om kunstig intelligens fører til ensretting av

MEN DET gjør heller ikke så mye på det stadiet denne festivalen er akkurat nå. Det viktigste er at

Og de samme folk, altså 5000 mennesker fra hele kuleturnorge, har bodd, spist og festet i Drammen. I tre dager til ende.

Det blir ringer i vannet av folk utenfra, fra Bodo, Førde, Kristiansand, Mellhus, Lillestrøm og Notodden, bor og bruker Drammen i disse dagene, og snakker positivt om det de har opplevd når de kommer hjem.

Det er dette som kalles opplevelsesindustrien, og som Drammen med Kulturytring forhåpentligvis har fått smaken på og vil utvikle videre.

For det er klart at dersom kommunen ikke hadde engasjert seg, tatt eierskap og lagt til rette slik man etter hvert har gjort, så ville ikke Kulturytring fungert så bra som det faktisk

har gjort. Da hadde det blitt langt vanskeligere for alle de frivillige å holde spiriten oppe, men som i stedet sørget for et så å si knirkfritt arrangement.

KULTUR-DRAMMEN VIRKER
nærmest rigget for en festival
som denne. Arrangementskom-

petansen virker å være skyhøy. Og området på Grønland, med alle sine scener, arenaer, bibliotek, møteplasser og kulturhus,

Og som en festivaldeltaker uttalte i en pause: Man skal ikke undervurdere alt som skjer mellom arrangementene.

under a
innhold

hvor Dr
munika
gratis a

hele dag
For når
ker rundt
at de bare
oppleve l

gjør de
frivillige
etter. Da
ene opp, de kule bakgårdsfeste

DRAMMEN HAR festet grepet

Kulturytring Drammen.
Gjørne hvert eneste år.

Kommunikasjon ut mot publikum og arrangører ble som hovedregel gjort på Kulturytring.no, samt en aktiv tilstedeværelse på Facebook, Instagram og nyhetsbrev. Under avvikling ble også Kulturytring sin web-app brukt til fortløpende informasjonsarbeid.

Norsk kulturforum samarbeidet med Drammen kommune sin kommunikasjonsstab både før og under avvikling av festivalen. Dette gjaldt både innholdsproduksjon og formidling til publikum, hvor Drammen hadde et særskilt ansvar for kommunikasjon ut mot lokalbefolkningen, dekning av gratis arrangementer og arrangementer i regi av kommunen og lokale aktører.

DRAMMEN HAR festet grepet om Kulturytring. Det bør ikke være noen som helst tvil om at de to tingene hører sammen. Kulturytring Drammen. Glørne hvert eneste år.

Skal kommunen hjelpe unge talenter med å etablere bedrifter, eller skal trykkes ligge på kulturskoler og bibliotek? Ordfører kandidatene som deltok på festivalen Kulturytring slås på best på kultur.

DRAMMEN
Det må være lov å ha ambisjoner uten å
nøy og jålete.

... og jålete. ... na ambisjoner uten å bli anklaget for å være ...

MER OM
 > NYHETER KULTUR
 Ny rangering: Disse kommuner
 er best på kultur
 50
 Nybygd tretoppvei lokket 4.
 besøkende

Ny rangering: Disse kommuner er best på kultur

Nybygd tretoppvei lokket 4. besøkende

ØKONOMI

KULTURYTRING – et spleiselag fra en samlet kultursektor

Kulturytring er et økonomisk spleiselag fra en rekke partnere og en samlet kultursektor. Norsk kulturforum ønsker å takke alle våre samarbeidspartnere, våre økonomiske støttepillere, alle arrangørene, delegater, sponsorer, frivillige og alle involverte for at arrangementet lot seg gjennomføre og bli en suksess. Årets arrangement har gitt oss en god plattform og bygge videre på, og vi håper at alle involverte blir med videre på reisen frem mot Stortingsvalget i 2025.

Norsk kulturforum har bygget opp Kulturytring med oppsparte midler over fire år og investert betydelig summer for å få prosjektet opp og stå. Målet var at Kulturytring i 2023 skulle gå i økonomisk balanse, med en økonomisk bærekraftig modell som kan bidra til å sikre og videreutvikle prosjektet for fremtiden.

I skrivende stund ser Kulturytring 2023 til å gå med et lite underskudd, men det store bildet er at arrangementet har befestet sin posisjon som Norges største møteplass for kunst- og kulturpolitikk med en rekke viktige økonomiske bidragsytere med på laget. Arrangementet blir til i et spleiselag hvor kulturorganisasjoner og kompetansemiljøer betaler en arrangøragift som går til å dekke faktiske utgifter til teknikk og scene.

Det ble i 2023 solgt delegat- og publikumsbilletter for 1 million kroner, noe som gir oss en bekreftelse på at

programmet holdt høy faglig kvalitet og var av interesse for et betalende publikum. Prosjektets økonomi hviler fortsatt på en stor andel prosjektmidler fra både offentlige og private støttespillere. Se oversikt i tabell.

Drammen kommune og Viken fylkeskommune som hovedsamarbeidspartnere bidrar med økonomiske tilskudd som utgjør ca. 15% av prosjektets totaløkonomi. Norsk kulturforum bidrar både med egenandel og med størsteparten av utgiftene knyttet lønn, administrasjon, programutvikling og husleie.

Frem mot Kulturytring 2025 vil Norsk kulturforum jobbe for at Kulturytring, som en unik nasjonal arena for kulturpolitikk, ytringsfrihet og debatt, mottar støtte over Statsbudsjettet. Vi ser også frem til et tettere samarbeid med lokale og regionale næringsaktører og sponsorer.

	NOTER	PER 1. NOVEMBER 2023
Inntekter		
Salgsinntekter	1	1 992 835,00
Tilskudd	1	3 093 153,73
SUM inntekter		5 085 988,73
Kostnader		
Lønnskostnader		1 351 030,45
Adm. & husleie		19 200,00
IT, telefon og data		28 559,78
Infrastruktur	2	2 039 686,67
Kommunikasjon	2	858 923,05
Programinnhold	2	560 212,21
Regnskap og revisjon		181 749,26
Reise og hotell stab		47 952,29
Andre kostnader		84 321,62
SUM kostnader		5 171 635,33
RESULTAT		- 85 646,60

NOTE 1 – INNTEKTER

Salgsinntekter	
Billettinntekter	1 086 230,00
Arrangør-avgift	843 000,00
Andre inntekter	63 605,00
SUM salgsinntekter	1 992 835,00

Tilskudd	
Prosjektmidler stat, kommune og fylke	2 042 000,00
Prosjektmidler stiftelser	565 000,00
Sponsor	300 000,00
Andre inntekter	186 153,73
SUM tilskudd	3 093 153,73

NOTE 2 – KOSTNADER

Programinnhold	560 212
Består av programutvikling, honorar kunstnere og innledere.	
Infrastruktur	2 039 687
Består av scener, teknikk, sikkerhet, produksjonstjenester, HC-rampe, renovasjon.	
Kommunikasjon	858 923
Består av design, skilting, dekor, PR, markedsføring, materiell, foto, trykk.	

PKF ReVisjon AS
Sandstuveien 70 G, 0680 Oslo
Postboks 199 Manglerud, 0612 Oslo

+47 22 78 28 00
post@pkf.no
pkf.no

Org./revisor nr. 983 773 370
Medlem av Den norske Revisorforening

Til: tilskuddsgivere til Prosjektet Kulturytring

UAVHENGIG REVISORS BERETNING TIL PROSJEKTREGNSKAP

Konklusjon

Vi har revidert prosjektrengskapet for «Kulturytring» for årene 2022 og 2023, som viser sum inntekter for hele rapporteringsperioden på NOK 5 085 989, som prosjektkostnader på NOK 5 171 635 og sum negativt resultat på NOK 85 647.

Prosjektrengskapet består av en resultatoppstilling og tilhørende noter.

Prosjektrengskapet er utarbeidet og fremlagt av Norsk kulturforum (NOKU).

Etter vår mening er prosjektrengskapet for «Kulturytring» for rapporteringsperioden 2022 og 2023 i det alt vesentlige avlagt og presentert i samsvar med grunnleggende regnskapsprinsipper og gir et rettviseende bilde av prosjektets resultat.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av prosjektrengskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering grunnlag for regnskapsavleggelse og begrenset distribusjon og bruk

Prosjektrengskapet er utarbeidet for å gi informasjon til prosjektets tilskuddsgivere. Prosjektrengskapet er derfor ikke nødvendigvis egnet for andre formål. Vår uttalelse er kun beregnet på prosjektets tilskuddsgivere og skal ikke distribueres til andre parter.

Ledelsens ansvar for prosjektrengskapet

Ledelsen i Norsk kulturforum (NOKU) er ansvarlig for utarbeidelsen av prosjektrengskapet, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et prosjektrengskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av prosjektrengskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at prosjektrengskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar basert på prosjektrengskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i prosjektrengskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Oslo, 21. november 2023

PKF REVISJON AS

Jon Harald Schei
statsautorisert revisor

PKF ReVisjon AS er medlem av PKF Global, et nettverk av medlemselskaper i PKF International Limited. Medlemmene er selvstendige juridisk uavhengige selskaper, og fraskriver seg ethvert ansvar for arbeid eller manglende arbeid utført av andre individuelle selskapsmedlem eller samarbeidende selskap(er).

Foto: Drammen kommune

DET VAR STINN BRAKKE I 1. ETASJE PÅ BIBLIOTEKET DA KULTURMINISTER ANETTE TRETTEBERGSTUEN DISKUTERTE DEN NYLIG REVIDERTE KULTURLOVEN I NOKU-PODDEN.

Kulturytring 2023 ble gjennomført med støtte fra:

DRAMMEN KOMMUNE | VIKEN FYLKESKOMMUNE | KULTURRÅDET
BERGESENSSTIFTELSEN | KULTURDIREKTORATET | SPAREBANKSTIFTELSEN
ERASMUS + / AKTIV UNGDOM | FRITT ORD | SPAREBANKEN ØST
UNION EIENDOMSUTVIKLING

Kulturytring 2023 ble gjennomført i samarbeid med:

USN | ØSTFOLD INTERNASJONALE TEATER
NÆRINGSFORENINGEN I DRAMMENSREGIONEN | BRAGETEATRET
UKM UNG KULTUR MØTES | UNGDOM OG FRITID | KULTURTANKEN
DRAMMENS TIDENDE

HVOR GÅR VEIEN VIDERE?

Kulturytring er fremdeles et ungt arrangement. På få år og med bare to gjennomføringer, (en av dem i pandemi-tid), har festivalen etablert seg som Norges viktigste møteplass for kulturfeltet. Med et stort antall deltagende organisasjoner og et geniunt engasjement i feltet er det ingen tvil om at det er behov for – og etterspørsel etter – en samlende og solid arena, et springbrett for ny kulturpolitikk og en møteplass der hele feltet sammen kan løfte kulturpolitikk på agendaen.

Høsten 2023 har vært viet til evaluering. Vi har lært mye og kom raskt i gang med å se for oss justeringer til festivalen. Vi fintegner og justerer på festivalområdet og gjør justeringer basert på erfaringer fra årets festival. Hovedpunktene vi tar med oss inn i arbeidet mot Kulturytring 2025, er disse:

Flere sosiale møteplasser

For Kulturytring 2025 har administrasjonen igangsatt arbeidet med nye ambisjoner og ideer, nye samarbeid og noen justeringer av festival-arenaen. Vi arbeider for å få på plass økonomiske strukturer som kan ta oss stadig inn i fremtiden, og som gjør det mulig for oss å gjøre festivalen tilgjengelig for fler. En av de store justeringene vi gjør for neste festival er å legge til rette for mange flere sosiale møteplasser. Festivalområdet skal få mer og bedre mat og drikke lett tilgjengelig, og vi skal sørge for å invitere alle arrangører og delegater til «den store festen» første festivaldag i juni 2025.

Kulturytring 2025 blir stedet for sosiale lunsj- og kveldsarrangementer, nettverksbygging og kolleganettverk. En kultur- og debattfestival og arena for faglig påfyll der en deltar over tre fulle dager, med kveldsarrangementer og overnatting i Drammen.

Friskere debatt

Vi tar mål av oss at programmet på Kulturytring 2025 skal ha et sterkere preg av debatt og uenighet og representere en ytringskultur hvor enda flere stemmer kommer til ordet. Ny politikk og nye ideer vokser av meningsbryting,

og de gode debattene er velkomne på Kulturytring. En felles innsats for å også invitere inn våre meningsmotstandere vil gjøre kulturdebatten godt.

Ledende politikere

I 2025 er det Stortingsvalg. Vårt mål er at Kulturytring skal bidra til å løfte kunst og kultur i valgkampen og i nasjonale medier. Vi vil invitere politikere fra hele landet til å delta i debatten, og også ledende politikere fra andre sektorer skal inviteres inn i kulturdebatten. Kunstens egenverdi er vi enige om i kulturfeltet, men for å løfte kulturens verdi i samfunnet som sådan, og å få tyngde inn i rikspolitikken og blant beslutningstakerne – må vi også diskutere kunstens og kulturens rolle i for eksempel næringslivet, i stedsutvikling, i helsevesenet, for integrering og i oppvekst-sektoren.

Nordisk samarbeid

Administrasjonen har allerede igangsatt programarbeidet for Kulturytring 2025. Internasjonale impulser og samarbeid med kulturdebatt-festivaler i våre naboland står i fokus. Med søsterfestivalene Kulturmødet i Mors (DK) og Folk och Kultur (SE) er vi allerede i gang med å utvikle og finansiere en nordisk satsning for alle tre festivaler. Demokratier over hele verden er under press, sosiale medier har på rekordtid endret spillereglene for den offentlige samtale, og krig herjer igjen i Europa. Det minner oss om at det nordiske demokrati med velferdsstat, ytringsfrihet og tillit til demokratiske institusjoner ikke kan tas for gitt.

I etableringsårene har kulturytring vært drevet frem av en liten hardtarbeidende administrasjon, som med styringsgruppa i NOKU i ryggen, har lagt all sin tyngde og et glødende engasjement inn i etablering av den nye nasjonale arenaen for Kulturpolitikk. Når vi med denne rapporten runder av festivalen i 2023 er vi rike på erfaringer, motiverte for å reise festivalen på nytt i 2025, og trygge på at Kulturytring allerede har en viktig og etablert posisjon i norsk kulturliv.

I BLAME THE CUPCAKES! WARHOL-LEGENDEN PENNY ARCADE BERGTOK PUBLIKUM MED SIN KRITIKERROSTE MONOLOG «LONGING LASTS LONGER», SOM ETTER EN FLERE ÅR LANG VERDENSTURNÉ KOM TIL DRAMMEN UNDER KULTURYTRING.

«Kulturytring skal i årene fremover være festivalen der arrangører og fagmiljøer fra hele bredden av kulturfeltet møtes med skreddersøm på et tett og ideelt festival-område i Drammen. Publikum og delegater fra hele landet skal få oppleve et sterkt faglig program, debatter og kunst- og kultur i verdensklasse. Kulturytring skal befeste seg som den viktigste møteplassen for kolleganettverk, faglig påfyll og nye ideer. Vi inviterer til et unikt tredagers opphold i Drammen, med sosialt, faglig og kunstnerisk program fra morgenen og ut i den lyse sommernatten. Vi sees i juni 2025!»

KAIA BRÆNNE,
PROGRAMSJEF

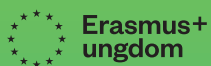
HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE:

STØTTESPILLERE:

Bergesen-
stiftelsen

ARRANGØR:

NORSK
KULTURFORUM

Kulturytring 2023 ville ikke blitt til uten våre fantastiske samarbeidspartnere, finansieringspartnere og sponsorer.

Vi i NOKU takker for et godt samarbeid!